

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie hebben enkele fracties de behoefte om over de volgende brief enkele vragen en opmerkingen voor te leggen:

Handhavingsstrategie van de overheid m.b.t. het legbatterijverbod voor legkippen per 1 januari 2012 (2011Z26703) van de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, H. Bleker d.d. 19 december 2011.

De voorzitter van de commissie,
Van der Ham

De adjunct-griffier van de commissie,
Schüssel

Inhoudsopgave

- **Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**
 - o Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD
 - o Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA
 - o Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de Partij voor de Dieren
- **Reactie van de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en**

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de brief ten aanzien van de handhavingsstrategie van de overheid met betrekking tot het legbatterijverbod voor legkippen per 1 januari 2012. Op basis van de brief hebben de leden van de VVD-fractie de volgende vragen en opmerkingen.

Dertien Europese lidstaten, waaronder Nederland, zijn in gebreke gesteld bij de doorvoering van het kooiverbod, zo hebben de leden van de VVD-fractie vernomen. Dat Nederland in gebreke is gesteld, heeft te maken met de ruim vijftig knelgevallen waarmee Nederland nog worstelt. De Nederlandse kabinet heeft dat tijdig aan de Europese Commissie laten weten en heeft voor deze gevallen zelfs nog een voorziening getroffen. Waarom is Nederland dan alsnog in gebreke gesteld volgens de staatssecretaris? Hoe hoog acht de staatssecretaris de kans op een boete? Is hiervoor een voorziening getroffen in de begroting? Van de nu benaderde landen wordt verwacht dat ze met een actieplan komen. Wordt dit van Nederland ook verwacht? Zo ja, dan worden de leden van de VVD-fractie graag geïnformeerd over de voortgang en inhoud van het actieplan.

De staatssecretaris geeft in zijn brief aan dat de handhavings-strategie uit vier onderdelen bestaat, met als laatste onderdeel handhaving. De leden van de VVD-fractie lezen dat een passend handhavingsinstrumentarium wordt ingezet dat ervoor moet zorgen dat de productie in legbatterijen op de betreffende bedrijven op zo korte mogelijke termijn wordt beëindigd. Wat verstaat de staatssecretaris precies onder een «passend handhavings-instrumentarium»? Welke instrumenten wil de staatssecretaris concreet inzetten om te zorgen dat de regelgeving omtrent het legbatterijverbod voor legkippen wordt nageleefd?

De staatssecretaris heeft een tijdelijke voorziening in het leven geroepen voor knelgevallen, zo lezen de leden van de VVD-fractie. Op basis van twee criteria wordt bekeken of een knelgeval in aanmerking komt voor een beperkte tijdelijke voorziening. Het eerste criterium is dat een ondernemer tijdig, dat wil zeggen vóór een bepaalde datum, begonnen is met de Milieu Effect Rapportage (MER) en vergunningstrajecten en nog geen onherroepelijke vergunning heeft. De staatssecretaris hanteert twee data, namelijk 1 januari 2010 voor bedrijven die willen overschakelen op scharrel- of volièrestallen en 1 januari 2011 voor bedrijven die willen overgaan op koloniehuisvesting. Is deze datum vooraf bekend gemaakt aan de pluimveehouders? Zo nee, waarom niet? Deelt de staatssecretaris de opvatting van de leden van de VVD-fractie indien dit niet geval is de pluimveehouders getoetst worden op een criterium waarover zij vooraf niet over zijn geïnformeerd?

De staatssecretaris geeft aan dat er vertraging is opgetreden in de inwerkingtreding van de wetgeving, waarin de welzijnsnormen voor de koloniehuisvesting zijn opgenomen. De Eerste Kamer behandelt momenteel een wetsvoorstel voor de inwerkingtreding van de overgangstermijn van de verrijkte kooi. Dit brengt volgens de leden van de VVD-fractie onzekerheden met zich mee voor de betreffende ondernemers. Waarom ziet de staatssecretaris dit niet als voldoende reden om te wachten met het starten van MER- en vergunningsprocedures? De staatssecretaris noemt een aantal factoren welke bepalend kunnen zijn voor de voortgang van de MER- en vergunningsprocedures van bedrijven. Op deze factoren heeft de ondernemer geen invloed. Er is dan reden om voor genoemde situaties een voorziening te treffen, zo lezen de leden van de VVD-fractie. Wat verstaat de staatssecretaris precies onder een voorziening? Hoe kunnen de ondernemers een voorziening treffen als zij nog geen definitief uitsluitsel hebben van een vergunningsprocedure en de wet hieromtrent nog niet in werking is getreden?

De staatssecretaris noemt een aantal voorwaarden voor de tijdelijke voorziening. Eén van deze voorwaarden is dat de voorziening in beginsel voor een half jaar geldt (tot 1 juli 2012). De leden van de VVD-fractie vragen of deze termijn nog kan worden verlengd. Hoe zien de tijdelijke voorzieningen in andere Europese lidstaten eruit en op basis van welke criteria toetsen zij of een bedrijf in aanmerking komt voor een tijdelijke voorziening? Is de tijdelijke voorziening zoals de staatssecretaris deze voorstelt vergelijkbaar ten opzichte van andere Europese lidstaten? Voert de staatssecretaris hierover nog overleg in Europa?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie delen vanuit principieel oogpunt niet de conclusie van het kabinet om aan de groep pluimveehouders (in elk geval 15), die wil omschakelen naar de koloniehuisvesting, een uiterste startdatum van 1 januari 2011 te verbinden. Hoewel zij al op de hoogte waren van de welzijnsnormen voor de koloniehuisvesting welke in april 2009 zijn gepubliceerd (Wijzigingsbesluit Legkippenbesluit 2003) was allerminst zeker of deze doorgang kunnen zouden vinden. Het wetsvoorstel (Kamerstuk 31 923, nr. 8) is immers pas op 27 september 2011 aangenomen door de Tweede Kamer. Met daarbij mogelijkwerijs een aantal amendementen die in zouden kunnen grijpen op hokafmetingen en dergelijke. Deze amendementen zijn weliswaar verworpen, maar bij het aannemen zouden deze wel degelijk ingrijpende gevolgen kunnen hebben. De Eerste Kamer heeft het voorstel op 20 december 2011 als hamerstuk afgedaan. De leden van de CDA-fractie vragen of je van iemand mag verwachten voor 1 januari 2011 een vergunning voor koloniehuisvesting te hebben aangevraagd, terwijl wettelijke verankering dus nog niet zonder meer zeker was. Daarbovenop remt het ondernemers die voor de troepen uitlopen omdat nog eens te doen als het kabinet deze conclusie er aan verbindt. De leden van de CDA-fractie gaan er vanuit, gezien het voorafgaande, dat het kabinet voor alle ondernemers die naar koloniehuisvesting willen omschakelen een tijdelijke voorziening zal treffen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de Partij voor de Dieren

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren hebben kennisgenomen van de handhavingsstrategie van deze overheid m.b.t. het legbatterijverbod voor legkippen per 1 januari 2012 en vinden dit onvoldoende recht doen aan het reeds lang geleden aangekondigde verbod.

De staatssecretaris geeft aan de ene kant aan dat hij het legbatterijverbod streng wil handhaven, maar gaat aan de andere kant pas na 1 januari a.s. op zoek naar de nog eierenproducerende legbatterijen. Hij probeert daarnaast ook nog te legitimeren dat er een aantal legbatterijen gewoon door blijven draaien. Hij verzint daarbij als handhaver zelf de rechtvaardiging voor de overtredende legbatterijbedrijven.

Wat de leden van de fractie van Partij voor de Dieren betreft, hebben kippenboeren die niet zijn omgeschakeld en die geen gebruik hebben gemaakt van de zeer ruime overgangstermijn, geen «license to produce». Waarom krijgen de bedrijven met kooihuisvesting in het Koppel Informatiesysteem Pluimvee (KIP) geen brief dat op 1 januari a.s. geïnspecteerd zal worden of zij hun zaakjes op orde hebben en dat anders het bedrijf per direct zal worden gesloten?

In 1999 kwamen de EU-lidstaten al overeen om 1 januari 2012 als streefdatum te beschouwen voor een verbod op deze ongewenste vorm van kippenhouderij. Daarmee kreeg de pluimveehouderij ruim de tijd om zich op de ingang van dit verbod voor te bereiden. Hoe rechtvaardigt de staatssecretaris zijn coulante houding voor overtreders naar de pluimveehouder die wel hemel en aarde heeft bewogen om voor 1 januari 2012 de huisvesting voor zijn kippen te verbeteren? Hoe wordt met dit gedoogbeleid recht gedaan aan de ondernemers die investeren in echte systeemdoorbraken?

Waarom toont de staatssecretaris alle begrip voor degenen, die ruim 10 jaar hebben gewacht om actie te ondernemen om over te schakelen naar een meer diervriendelijke vorm van kippenhouderij? Van de 39 legbatterijen, die hun dieren nog steeds in legbatterijen houden, blijken 15 er ook nog eens voor te kiezen om hun duizenden kippen ook na het legbatterijverbod gewoon in kooien te blijven huisvesten. In het debat over het verbod op de verrijkte kooien voor leghennen heeft de staatssecretaris laten weten dat geen enkel Nederlands pluimveebedrijf er voor had gekozen om te investeren in de koloniehuisvesting. Nu blijken er toch 15 bedrijven te zijn die al stappen in die richting zouden hebben gezet. De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren vragen waarom de staatssecretaris dit niet eerder heeft aangegeven.

Naast een veel te lange overgangstermijn voor het verbod op de verrijkte kooi – wat betekent dat tussen 2017 en 2021 nog 15 miljoen kippen onnodig zullen lijden in een achterhaald systeem, wat de verrijkte kooi is – staat de staatssecretaris nu ook nog eens toe dat miljoenen kippen hun leven in legbatterijen moeten blijven slijten. Dit staat haaks op de ambitie van dit kabinet om hoog in te zetten op dierenwelzijn.

De staatssecretaris zegt in reactie op de motie van de leden Ouwehand en Jacobi (Kamerstuk 21 501-32, nr. 534) dat hij het legbatterijverbod vanaf januari 2012 streng wil gaan handhaven en ziet zijn gedoogbeleid voor wetsovertreders van dit legbatterijverbod niet als verlenging van de overgangstermijn. De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren vinden de reactie van de staatssecretaris over de uitvoering van deze motie onbevredigend. Waarom accepteert de staatssecretaris als handhaver van het verbod dat er pluimveebedrijven zijn die al voor de ingangsdatum van het verbod aangeven dat zij zich niet aan dit verbod zullen houden?

Ditzelfde geldt voor zijn reactie op de motie van de leden Van Gerven en Ouwehand (Kamerstuk 21 501-32, nr. 533). Hoewel er per 1 januari 2012 een verbod is op legbatterijen krijgt de Nederlandse consument deze illegale legbatterijeieren toch voorgeschoteld in allerlei producten. Ook na de ingang van het verbod op de legbatterij worden Nederlandse batterij-

eieren nog afgezet worden in de markt. Waarom helpt de handhaver van het verbod de overtreders hun illegale producten af te zetten?

Nederland is het land met de meeste kippen per vierkante kilometer ter wereld. Wij moeten geen volger zijn maar een trendsetter. Dat is onze plicht. Daarin past een toekomstgerichte stap richting een legbatterijvrije pluimveesector. Met dit gebrek aan handhaving van een lang gekoesterde wens om een eind te maken aan deze vorm van dierenleed geeft dit kabinet het signaal af dat zij het niet zo nauw neemt met de deadlines voor welzijnsverbetering.

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren vragen dan ook of de staatssecretaris ook al een hardheidsclausule aan het voorbereiden is voor varkensboeren die te laat in actie komen om de groepshuisvesting voor dragende zeugen in 2013 rond te hebben?

II. Reactie van de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en